

Základná škola s materskou školou Záriečie

UČEBNÉ OSNOVY

Inovovaný Školský vzdelávací program

Podľa inovovaného Štátneho vzdelávacieho programu

ISCED 1

Predmet: Pracovné vyučovanie

Platný od 1. 9. 2015

Učebné osnovy

Pracovné vyučovanie

Vzdelávacia oblasť	Človek a svet práce	
Názov predmetu	Pracovné vyučovanie	
Ročník	3., 4.	
Škola	ZŠ s MŠ Záriečie	
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie	
Dĺžka štúdia	2 roky	
Forma štúdia	denná	
Vyučovací jazyk	slovenský	
Časový rozsah výučby pre 3. ročník	ŠVP	1 hodina týždenne/33 hodín ročne
	ŠkVP	0 hodín týždenne / 0 hodín ročne
	spolu	1 hodina týždenne/33 hodín ročne
Časový rozsah výučby pre 4. ročník	ŠVP	1 hodina týždenne/33 hodín ročne
	ŠkVP	0 hodín týždenne / 0 hodín ročne
	spolu	1 hodina týždenne/33 hodín ročne

1. CHARAKTERISTKA PREDMETU

Pracovné vyučovanie na primárnom stupni vzdelávania je zamerané na široké spektrum pracovných činností a technológií založených na tvorivej tímovej spolupráci. Technickým vzdelávaním sú žiaci vedení k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti. Vzdelávací obsah predmetu pracovné vyučovanie prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov. Predmet je zameraný na rozvoj praktických pracovných zručností a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti.

2. CIELE PREDMETU

Žiaci

- rozlíšia rôzne prírodné a technické materiály a ich význam pre človeka,
- pochopia techniku ako nástroj na riešenie problémov reálneho života,
- spoznajú základné vlastnosti materiálov a možnosti ich použitia v praxi,
- získajú poznatky o pracovných činnostiach vo vybraných povolaniach a profesiách,
- spoznajú ľudové tradície, remeslá a zhotovia tradičné produkty,
- upevnia svoje kladné morálne a vôľové vlastnosti pri riešení technických problémov,
- pracujú a riadia pracovnú činnosť v tíme,
- narábajú s jednoduchým náradím na opracovanie materiálov bezpečne a dodržiavajú hygienu práce,
- navrhujú vlastnú predstavu pri konštruovaní jednoduchých statických a pohyblivých modelov,
- poznajú zásady stolovania a prípravy jednoduchých pokrmov.

3. STRATÉGIE VYUČOVANIA – METÓDY A FORMY PRÁCE

Metódy:

- a) slovné
 - monologické,
 - dialogické,
 - metóda práce s knihou,
- b) názorné
 - pozorovanie,
 - demonštrovanie,
 - exkurzia,
- c) praktické
 - metóda riešenia úloh (laboratórne práce, projektové práce, konštrukčné práce, technologické práce),
- d) všeobecno-didaktické
 - informačno-receptívna,
 - reproduktívna,
 - heruistická metóda,
 - výskumná metóda,
 - metóda demonštrovania a pozorovania,
 - metóda DITOR (definuj problém, informuj sa o probléme, tvor riešenia, nápady, ohodnot' nápady, riešenia, realizuj vybrané riešenia v praxi),
 - metóda rozhovoru,
 - metóda riešenia úloh,
 - zážitkové a kognitívne metódy.

Formy:

- individuálne, hromadné, zmiešané,
- školské, mimoškolské,
- individuálna, skupinová, frontálna práca žiakov,
- reprodukčná samostatná práca, tvorivá samostatná práca,
- experimentovanie, projektovanie,
- exkurzia.

4. PRIEREZOVÉ TÉMY

- Osobnostný a sociálny rozvoj – **OSR**
- Výchova k manželstvu a rodičovstvu – **VMR**
- Environmentálna výchova – **ENV**
- Mediálna výchova – **MDV**
- Multikultúrna výchova – **MUV**
- Regionálna výchova a ľudová kultúra – **RLK**
- Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke - **DVA**
- Ochrana života a zdravia – **OZO**
- Voda a klíma v našej škole – **VAK** (školský projekt)
- Finančná gramotnosť – **FIG** (národný štandard)

5. VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

3.ročník:

Človek a práca – 3 hodiny

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ zdôvodniť význam práce pre človeka,✓ vysvetliť význam učenia sa k príprave na budúce povolanie,✓ informovať o rôznych povolaniach z okolia, v ktorom žijú,✓ uviesť klady a zápory vplyvu techniky na prácu človeka,✓ diskutovať o poznatkoch získaných na exkurzii.	<p>učenie, povolanie, práca; význam učenia sa k príprave na budúce povolanie</p> <p>BOZP, hygiena, pracovný a organizačný poriadok</p> <p>výrobné zariadenie, stavba</p>

Tvorivé využitie technických materiálov – 9 hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ zhotoviť výrobok z odpadového prírodného alebo technického materiálu,✓ zdôvodniť využitie odpadových materiálov,✓ vyhodnotiť druhy odpadu z domácnosti,✓ uviesť možnosti druhotného využitia odpadového materiálu,✓ preskúmať vlastnosti odpadových materiálov,✓ preskúmať vlastnosti papiera,✓ zhodnotiť využitie papiera v praxi,✓ zhotoviť výrobok z papiera a kartónu,	<p>odpadový prírodný a technický materiál</p> <p>vlastnosti a druhotné využitie odpadového materiálu, triedenie odpadu</p> <p>pokus na rozložiteľnosť drobných materiálov</p> <p>výrobky: z téglíkov, zo škatuliek, z drôtu, a pod.</p> <p>papier a kartón, vlastnosti a použitie, základné suroviny na výrobu papiera</p> <p>strihanie, trhanie, skladanie, lepenie</p> <p>výrobky: priestorové a kruhové vystrihovačky, origami, obaly na knihy a darčeky, koláž z kartónu,</p> <p>textil, vlastnosti textilu (podľa udržiavania tepla, krčivosti, väzby,</p>
<ul style="list-style-type: none">✓ šiť základné stehy,✓ preskúmať vlastnosti textilných materiálov,✓ zhotoviť výrobok z textilu.	<p>nasiakavosti a iné), základné stehy (predný, zadný), údaje na visačkách textilných materiálov</p> <p>výrobky: záložka do knihy, obrúsok, gombíkový panáčik a pod.</p>

Základy konštruovania – 8 hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ zhotoviť modely dopravných prostriedkov alebo zdvižných zariadení,✓ vysvetliť úlohu dopravných prostriedkov a zdvižných zariadení,✓ diskutovať o bezpečnosti v doprave a na stavbe,✓ určiť základné časti bicykla,✓ urobiť elementárnu údržbu bicykla.	<p>technika v doprave, preprava tovaru, význam a využitie dopravných prostriedkov, dopravné prostriedky v okolí, bezpečnosť v doprave</p> <p>výrobky: dopravné objekty zo stavebníc alebo z odpadových materiálov (autá, lode, lietadlá, žeriavy)</p> <p>bicykel, pravidlá a bezpečnosť jazdy na bicykli, správne vybavenie bicykla, kontrola bicykla pred jazdou, údržba bicykla</p> <p>bezpečná mobilita</p> <p>výrobky: leporelo na tému Jazdíme bezpečne na bicykli</p>

Stravovanie a príprava pokrmov – 4 hodiny

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ zdôvodniť správne rozloženie kuchynského náradia a spotrebičov,✓ vysvetliť bezpečné používanie kuchynského náradia a spotrebičov,	<p>kuchyňa, jej hlavné časti a ich rozloženie</p> <p>náradie, spotrebiče v kuchyni a ich význam</p> <p>základné bezpečnostné a hygienické pravidlá</p> <p>nákup potravín, cenová kalkulácia nákupu, (ne)výhody nákupu na trhoviskách a v supermarketoch</p>

<ul style="list-style-type: none">✓ prezentovať pravidlá zaobchádzania s horúcimi predmetmi,✓ vysvetliť pravidlá hygieny v kuchyni,✓ simulovať nákup potravín,✓ odhadnúť cenu plánovaného nákupu,✓ zdôvodniť význam správneho skladovania potravín,✓ vytvoriť tabuľku s údajmi o dĺžke skladovania potravín,✓ pripraviť jednoduchý pokrm,✓ prezentovať zásady správneho stolovania,✓ upraviť stôl pred stolovaním.	<p>obalové materiály, identifikačné údaje pre spotrebiteľa</p> <p>skladovanie potravín (miesto skladovania, dĺžka skladovania, záručná doba potravín)</p> <p>jednoduché pokrmy (nátierky, zeleninové alebo ovocné šaláty a pod.)</p> <p>stolovanie, pravidlá stolovania</p>
--	---

Ľudové tradície a remeslá – 9 hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none">✓ opísať tradície a remeslá v regiónoch,✓ vymenovať regionálne ľudové remeslá,✓ zhotoviť jednoduché výrobky súvisiace s ľudovými tradíciami.	ľudové tradície a remeslá v regióne remeselnícka dielňa, múzeum, skanzen výrobky: veľkonočné ozdoby a doplnky, ozdoba z drôtu, tkáčsky výrobok, ľudová výšivka a iné

4. ročník:

Človek a práca – 3 hodiny

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none">✓ uviesť príklady technických vynálezov,✓ vyhľadať informácie o pracovných možnostiach vo svojom regióne,✓ zrealizovať jednoduchý projekt.	technické vynálezy a ich vplyv na výber povolania povolania budúcnosti v súvislosti s novými vynálezmi pracovné príležitosti v regióne, najžiadanejšie povolania

Technické materiály – 10 hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>✓ Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ uviesť základné vlastnosti vybraných druhov technických materiálov,✓ zhotoviť ľubovoľný výrobok z technického materiálu,✓ uviesť základné suroviny na výrobu papiera,✓ preskúmať ďalšie vlastnosti papiera,✓ zhotoviť výrobok podľa návodu s požadovanou presnosťou,✓ vyšiť ozdobné stehy,✓ uviesť zásady starostlivosti o textil,✓ zhotoviť výrobok z textilu,✓ preskúmať vlastnosti textilných materiálov,✓ uviesť rozdiel medzi kríkmi a stromami,✓ zistiť výskyt stromov v okolí,✓ navrhnuť projekt ošetrovania poškodených stromov,✓ zhotoviť výrobok z dreva.	<p>technické materiály (papier, textil, drevo,...), vlastnosti technických materiálov</p> <p>výrobky: z papiera, textilu, dreva alebo ich vzájomná kombinácia</p> <p>výroba papiera, základné suroviny na výrobu papiera</p> <p>priesvitnosť, priehľadnosť, krčivosť, nasiakavosť, pevnosť a pod.</p> <p>výrobky: priestorové vystrihovačky, masky z papiera, orgiami, koláž, priestorové výrobky z kartónu</p> <p>textil – vlastnosti textilu, nasiakavosť, farebná kombinovateľnosť a pod., údržba textilu</p> <p>stehy (krížikový, stonkový, a iné)</p> <p>výrobok podľa strihu</p> <p>oprava odevu (spínadlá, gombíky, ozdobné záplaty)</p> <p>výrobky: vrecúško, puzdro, odev pre bábiku a pod.</p> <p>dreviny (stromy – ihličnaté, listnaté), kríky, vlastnosti drevín, drevené predmety, poškodené dreviny</p> <p>ohýbanie, oddeľovanie, spájanie a úprava povrchu dreva</p> <p>výrobky: zvieratká, postavy, príbytky, krmidla a pod.</p>

Základy konštruovania – 8 hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ zhotoviť konštrukcie zo stavebníc alebo zo škatúl,✓ opísať konštrukcie stavieb vo svojom okolí,✓ uviesť zdroje elektrickej energie,✓ prezentovať zásady bezpečnej práce s elektrickými zariadeniami,✓ vysvetliť význam šetrenia elektrickou energiou,✓ zhotoviť výrobky s využitím zapojenia jednoduchého elektrického obvodu,✓ porovnať komunikáciu na diaľku v minulosti a v súčasnosti,✓ napísať správu prostredníctvom SMS alebo cez e-mail,✓ vysvetliť výhody a nevýhody moderných komunikačných prostriedkov,✓ vypracovať jednoduchý projekt o ochrane životného prostredia.	<p>konštrukcie okolo nás a ich spoločenský význam</p> <p>výrobky: obydlia, mosty, pohyblivé detaily strojov, vrtuľka, šarkan...,</p> <p>stavebnice, alebo rôznych technický materiál (papier, kartón, lepenka, koženka, plasty, drôtky, drevo) za použitia dostupných nástrojov a náradí</p> <p>elektrická energia, zdroje (obnoviteľné a neobnoviteľné) a ich vplyv na životné prostredie, výroba elektrickej energie, význam a šetrenie bezpečné zaobchádzanie s elektrickými zariadeniami</p> <p>elektrický prúd, elektrický obvod, zdroj, spotrebič</p> <p>výrobky: hračka (lampión, betlehem...) s využitím jednoduchého elektrického obvodu - žiarovka E 10, tenký vodič, spínač, batéria 4,5 V</p> <p>technické komunikačné prostriedky, historické a moderné, ich výhody a nevýhody</p>

Príprava pokrmov – 6 hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none">✓ navrhnuť úpravu stola na slávnostnú príležitosť,✓ vytvoriť menu na slávnostnú príležitosť,✓ uviesť príklady vhodných potravín na špecifické udalosti,✓ pripraviť jednoduché pohostenie.	stôl na slávnostnú príležitosť pokrmý na oslavu (napr. nepečená ovocno-smotanová torta, ovocná šťava) vhodné pokrmý na kúpalisko, výlet a pod. kultúra stolovania na Slovensku a vo svete

Ľudové tradície a remeslá – 6 hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none">✓ navrhnuť ozdoby a doplnky súvisiace s ľudovými tradíciami,✓ vytvoriť ozdoby a doplnky,✓ vymenovať ľudové remeslá,✓ zhotoviť produkty súvisiace s ľudovými remeslami.	ľudové tradície (napr. na sv. Mikuláša, Luciu) ľudové remeslá (napr. tkáčstvo, výšivkárstvo, hrnčiarstvo) výrobky: mikulášsky darček, tkáčsky výrobok, ľudová výšivka a iné

6. HODNOTENIE PREDMETU

Žiak je v predmete pracovné vyučovanie v 1. – 4. ročníku hodnotený a klasifikovaný v súlade s platným Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy vydaným MŠVVaŠ SR a podľa platných vnútorných kritérií hodnotenia v predmete pracovné vyučovanie vydanými Základnou školou s materskou školou, Záriečie 136.

Žiak so zdravotným znevýhodnením je hodnotený a klasifikovaný v súlade so Zásadami hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením

začleneného v základnej škole – Metodický pokyn č. 22/2011, príloha č. 2 a odporúčani CPPPaP, ktoré žiak navštevuje.

Prospech žiaka sa klasifikuje týmito stupňami:

Stupeň 1 (výborný)

Žiak je iniciatívny a tvorivý, uplatňuje vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom a experimentovaniu. Dokáže vyjadriť veku primerané postoje (vkus, názor, spolupráca, individualita) v oblasti vizuálnej kultúry. Ovláda zručnosti (technické, nástrojové, materiálové) podľa požiadaviek ročníkových kompetencií na vynikajúcej úrovni. Preukazuje veku primerané mentálne spôsobilosti – na úrovni vnímania, prežívania, fantázie a predstavivosti, vytvárania vlastných koncepcií. Dokáže veku primerane pomenovať a interpretovať svoje zážitky, činnosti a ich výsledky. Preukazuje vedomosti z oblasti vizuálnej kultúry primerané edukačným úlohám, rešpektuje vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči tvorivým prejavom, názorom a vkusu iných.

Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak v podstate spĺňa kritériá 1. stupňa hodnotenia, ale je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý.

Stupeň 3 (dobrý)

Žiak realizuje edukačné úlohy priemerne, chýba mu iniciatívnosť, tvorivosť, tolerancia, nerozširuje svoju flexibilitnosť, neosvojuje si nové vyjadrovacie prostriedky, podlieha predsudkom a stereotypom.

Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, bez vlastného vkladu, s ťažkosťami aplikuje získané zručnosti a poznatky v nových oblastiach.

Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak nespĺňa kritériá.

Poznámka: Neodporúčame používať stupeň 5 v celkovom hodnotení žiaka.

Od 17.02.2021 školského roka 2020/2021 je žiak v predmete pracovné vyučovanie hodnotený a klasifikovaný podľa Kritérií percentuálneho hodnotenia žiaka vydanými Základnou školou s materskou školou, Záriečie 136.